

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la cu privire la
modificarea, completarea și abrogarea unor hotărîri ale Guvernului

(optimizarea structurii și activității Ministerului Justiției și autorităților administrative din subordine)

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și scopul urmărit

Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărîri ale Guvernului *(optimizarea structurii și activității Ministerului Justiției și autorităților administrative din subordine)* **reprezintă cadrul conex** Hotărîrii Guvernului nr. 689 din 30 august 2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției”, precum și a inițiativei legislative privind transferul competențelor Ministerului Justiției de înregistrare a organizațiilor necomerciale și de aplicare a apostilei către Agenția Servicii Publice și, respectiv, Centrul de Informații Juridice (Agenția Servicii și Sisteme Juridice).

Elaborarea proiectului este generată de demararea reformei administrației publice centrale, constînd în optimizarea funcțiilor, restructurarea autorităților din subordine, dar și revederea serviciilor prestate de către autoritatea centrală și autoritățile din subordine.

În contextul celor expuse, **scopul proiectului** este ajustarea cadrului normativ necesar pentru asigurarea realizării eficiente a misiunii și sarcinilor cu care este investit Ministerul Justiției și autoritățile administrative din subordine.

Prin intermediul prezentului proiect se propune atingerea următoarelor **obiective**:

- aprobarea listei autorităților din subordinea ministerului;
- revizuirea și abrogarea unor acte normative relevante scopului urmărit;
- ordonarea serviciilor prestate de subdiviziunile aparatului central ale ministerului și revizuirea/reglementarea serviciilor prestate de autoritățile administrative din subordine.

2. Principalele prevederi ale proiectului

Prin proiectul hotărîrii Guvernului se propune aprobarea modificărilor și completărilor la unele hotărîri ale Guvernului, precum și abrogarea unor părți ale unor hotărîri ale Guvernului conexe reglementărilor aprobate/modificate în contextul reformei administrației publice centrale.

1. Intervențiile la Hotărîrea Guvernului nr. 695 din 14 septembrie 2012 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului de Stat de Arhivă, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia” și Hotărîrea Guvernului nr. 339 din 23 martie 2005 „Cu privire la aprobarea Indicatorului de prețuri la serviciile cu plată prestate de către arhivele de stat și Listei serviciilor fără plată prestate de către arhivele de stat” au ca și **finalitate**:

- schimbarea subordonării Serviciului de Stat de Arhivă (de la Guvern la Ministerul Justiției);
- transferul competențelor de prestare a serviciilor privind valorificarea arhivei notariale către Serviciul de Stat de Arhivă;
- includerea în lista instituțiilor subordonate Serviciului de Stat de Arhivă fără statut de persoană juridică a Arhivei notariale;
- enumerarea tuturor serviciilor prestate contra plată de către arhivele de stat într-un singur act normativ.

Argumente: Odată cu trecerea Serviciului de Stat de Arhivă în subordinea Ministerului Justiției nu se justifică păstrarea de către Ministerul Justiției (aparatul central) a competenței de gestionare a arhivei Birourilor Notariale de Stat din municipiul Chișinău (constituită în perioada

anilor 1968 – 14 septembrie 1998) și a arhivei activității notariale ridicate de Ministerul Justiției în condițiile legii, în cazul notarilor cu activitatea suspendată sau încetată.

Mai mult, „Serviciul arhivă” nu se regăsește în noua structură a aparatului central al Ministerului Justiției, aprobată în anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 689 din 30 august 2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției”.

Respectiv, lista instituțiilor subordonate Serviciului de Stat de Arhivă fără statut de persoană juridică, stabilită în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 695 din 14 septembrie 2012, se completează cu „Arhiva notarială”. Totodată, lista serviciilor prestate de către Serviciul arhivă din cadrul Ministerului Justiției și costul acestora (reglementate în anexa nr. 1, compartimentul I, subpunctul 2) din Hotărârea Guvernului nr. 241 din 6 martie 2006) au fost migrate în anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 339 din 23 martie 2005.

2. Modificările propuse la Hotărârea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției” și Hotărârea Guvernului nr. 736 din 13 octombrie 2012 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției” **urmăresc:**

- aprobarea listei autorităților administrative din subordinea Ministerului Justiției;
- abrogarea prevederilor corespondente din Hotărârea Guvernului nr. 736/2012.

Argumente: Potrivit pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 689 din 30 august 2017, Ministerul Justiției, în termen de până la 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va prezenta Guvernului lista autorităților administrative din subordinea sa.

În context, se propune completarea Hotărârii Guvernului nr. 698 din 30 august 2017 cu anexa nr. 4, în care se enumeră următoarele autorități din subordinea Ministerului Justiției:

Departamentul Instituțiilor Penitenciare
Inspectoratul Național de Probațiune
Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești
Agenția Informații și Sisteme Juridice
Centrul de Armonizare a Legislației
Centrul Național de Expertize Judiciare
Serviciul de Stat de Arhivă
Direcția de Justiție a Găgăuziei.

În principiu, lista propusă corespunde listei autorităților administrative din subordinea Ministerului Justiției enumerate în anexa nr. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 736 din 13 octombrie 2012 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției”, a cărei abrogare se propune, cu excepția Serviciului de Stat de Arhivă, a cărui subordonare se intenționează a se realiza prin intermediul acestui proiect de act normativ.

Referitor la *Centrul de Informații Juridice*, acesta rămâne a fi o autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției cu denumirea „*Agenția Informații și Sisteme Juridice*”.

Modificările ce implică modificarea denumirii Centrului de Informații Juridice, vor fi promovate printr-un alt proiect de act normativ, care va propune și noul regulament de activitate, în conformitate cu rigorile instituite prin Hotărârea Guvernului nr. 595 din 26 iulie 2017.

3. Din necesitatea **ordonării serviciilor prestate** de subdiviziunile aparatului central ale ministerului și revizuirii/reglementării serviciilor prestate de autoritățile administrative din subordine se propun mai multe amendamente la Hotărârea Guvernului nr. 241 din 6 martie 2006 “Cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de subdiviziunile

și instituțiile subordonate Ministerului Justiției și tarifelor la acestea, precum și a regulamentelor privind modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale”.

1) În prezent, *Direcția profesii și servicii juridice* din cadrul Ministerului prestează un spectru mai larg de servicii, care rezultă din alte acte normative. Cu titlu de exemplu, în art.12 alin.(2) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere este prevăzut că „atestatul de mediator se eliberează contra unei plăți în mărime de 450 de lei, achitate în contul Ministerului Justiției”.

Totodată, pentru unele servicii prestate, Ministerul urmează să-și recupereze cheltuielile. Or, art. 20 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație îndreptățește autoritatea publică să perceapă plăți în vederea recuperării cheltuielilor suportate. Astfel, pentru eliberarea extraselor din registrele de stat ce conțin date despre profesiile juridice coordonate sau supravegheate de minister sau pentru eliberarea duplicatelor licenței, atestatului, autorizației vor fi percepute taxe în conformitate cu anexa nr. 1 compartimentul I subpunctul 2) din Hotărârea Guvernului nr. 241 din 6 martie 2006.

De asemenea, conform legilor speciale (art. 47 alin.(1) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar și art.13 alin.(6) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției), Ministerul Justiției este responsabil de eliberarea legitimațiilor de expert judiciar și de interpret și/sau traducător. Pentru eliberarea legitimațiilor, ministerul suportă cheltuieli, care ar trebui compensate de titulari.

3) Referitor la serviciile prestate de Centrul de Informații Juridice (*Agencia de Informații și Sisteme Juridice*), acestea au fost revizuite având la bază două raționamente:

- excluderea serviciilor perimate;
- împuternicirea Agenției cu competența aplicării apostilei și legalizării actelor oficiale.

În condițiile în care, prin Registrul actelor juridice creat pe platforma lex.justice.md și legis.md se oferă accesul on-line gratuit la întreaga bază de date a actelor juridice sunt depășite serviciile precum: „reproducerea (instalarea) la computerul beneficiarului, persoană fizică sau juridică privată, a unui exemplar al bazei oficiale de date juridice compilată din Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova” sau „adaptarea (actualizarea) unui exemplar al bazei oficiale de date juridice, reproduse la computerul beneficiarului, persoană fizică sau juridică privată”.

În ce privesc serviciile de aplicare a apostilei pe actele oficiale întocmite pe teritoriul Republicii Moldova și destinate a fi utilizate pe teritoriul unui alt stat, se propune extinderea termenului și majorarea tarifelor pentru prestarea acestora în regim de urgență (5 zile - 10 lei, 1zi - 100 lei și 1 oră - 200 lei).

Raționamentul modificărilor propuse se rezumă la:

- *instituirea unui termen rezonabil pentru prestarea serviciului în termen general.*

Necesitatea extinderii termenului general de prestarea a serviciilor de apostilare de la 5 la 7 zile rezultă din numărul continuu în creștere a solicitărilor generat, inclusiv, de fluxurile migraționale. Devine extrem de dificilă sarcina soluționării cererilor, în special, în perioada estivală. Extinderea termenului prestării serviciului de aplicare a apostilei va permite redistribuirea volumului cererilor.

- *necesitatea delimitării efective a costului serviciului în raport cu termenul solicitat.*

Din considerentul diferenței nesemnificative a tarifului „de urgență” pentru aplicarea apostilei în termen de 1 zi lucrătoare sau în termen de 1 oră (doar de 20 lei), dar și costul simbolic pentru serviciul prestat în regim de urgență în raport cu serviciul prestat în regim general (de 30 lei), circa

70% din serviciile de apostilare se solicită în termenul cel mai scurt, creînd o sarcină extrem de mare pentru autoritate. Cu titlu de exemplu, în perioada ianuarie-noiembrie 2017, ponderea actelor depuse spre apostilare este de 57 657 apostile aplicate în termen de 1 zi, comparativ cu 30 531 apostile aplicate în termen de 5 zile.

- *actualizarea costului la cheltuielile suportate și eforturile depuse pentru prestarea serviciului*, or, tarifele pentru aplicarea apostilei în regim de urgență nu au fost revizuite din anul 2013.

De precizat că modificările privind costul serviciilor de apostilă nu afectează prestarea acestora în regim general (7 zile conform modificării operate la pct. 24 din Regulamentul privind aplicarea apostilei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.163 din 15 februarie 2007) pentru care se percepe doar taxa de stat, precum și reducerile 50% din tarif, oferite persoanelor cu dizabilități conform notei din pct.1) compartimentul I al anexei nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 214 din 6 martie 2006) prevedere, care a fost migrată în pct. 15³ propus la Regulamentul privind aplicarea apostilei.

4) Completarea nomenclatorului lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de subdiviziunile și instituțiile subordonate Ministerului Justiției și tarifelor la acestea, cu serviciile prestate de către Inspectoratul Național de Probațiune se impune, în scopul implementării art. 17 din Legea nr. 8 din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune, pentru recuperarea cheltuielilor suportate de subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Național de Probațiune prin eliberarea certificatelor de probațiune și/sau efectuarea fotocopiei de pe materialele dosarului personal la solicitarea subiecților probațiunii.

5) Departamentul Instituțiilor Penitenciare fiind organul central de specialitate, care pune în executare pedepsele privative de libertate, măsura preventivă sub formă de arest preventiv și realizează măsuri pentru adaptarea socială a persoanelor private de libertate, prestează anumite servicii în limita competenței și activității specializate, încasând venituri. Din considerentul că procedura existentă a evaluării costului nu mai reflectă situația economică reală, tarifele percepute pentru unele servicii în contul instituției nu sunt de natură să acopere cheltuielile suportate de sistemul penitenciar în condițiile actuale.

Astfel, revizuirea fiecărui punct al anexei, propunem următoarele modificări și completări atât la denumirea serviciului prestat cât și la modalitatea de stabilire a tarifului.

- la pct. 6, datorită succeselor obținute și interesului sporit din partea condamnaților în vederea confecționării diverselor obiecte de artizanat în cadrul terapiei sociale (ex. din lemn, din ceară, din gips ș.a.) și a dorinței lor de a le înstrăina, a apărut necesitatea estimării costului fiecărui obiect obținut, pentru ulterioara comercializare a acestora în scopul compensării cheltuielilor suportate de către instituția penitenciară;

- la pct. 12, plata pentru spațiul locativ se va stabili ținînd cont de suprafața totală a locuinței închiriate și tariful stabilit de instituția abilitată în temeiul Metodologiei aprobate de Guvern”. Modalitatea de estimare a costului serviciului este ajustată la prevederile art. 37 al Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe;

- la pct. 14 se scutesc de plata chiriei pentru camerele de întrevederi și cheltuielile suportate de instituția penitenciară în legătură cu întrevederile de lungă durată cu deținuții - pensionarii, persoanele cu dizabilitate de gr. I, II, III și soții deținuților care au la întreținere mai mult de doi copii. Potrivit recomandărilor CtEDO, asigurarea întrevederii condamnatului cu rudele trebuie să fie cât mai accesibilă, iar încasarea plății pentru chiria camerei de întrevedere este percepută ca o îngrădire a acestui drept. În acest context, au fost delimitate categoriile de persoane care vor fi scutite de achitarea taxei stabilite, în scopul încurajării contactului cu soții și alți membri ai familiei deținutului și eliminarea oricăror obstacole în asigurarea dreptului la viața privată, garantată de Constituție.

- la pct. 19 costul serviciilor a fost ajustat la prețul real al pieței;
- la pct. 23 a fost revizuit integral tariful încasat pentru paza și supravegherea condamnatului în perioada deplasării de scurtă durată în afara penitenciarului. Evaluarea tarifului a fost efectuată prin prisma a două criterii:

I. cheltuielile pentru autoturism propriu zis, cum ar fi: întreținerea transportului auto, combustibilul utilizat, taxele de drum, testarea auto și asigurarea autoturismului deținut;

II. retribuirea muncii personalului implicat la escortarea unui condamnat în zile lucrătoare sau zile de odihnă/sărbătoare.

Instituția specializată în escortă dispune de 3 autoturisme diferite, fiind efectuată media cheltuielilor suportate pe anul 2016, conform datelor înregistrate:

387,8 litri benzină A-92 x 17,91lei = 6945,49 lei;

620,3 litri motorină x 15,58lei = 9664,27 lei;

întreținerea și uzura 169935lei.

Formula: $(6945,49\text{lei} + 9664,27\text{lei} + 169935\text{lei}) : 12 \text{ luni} : 21 \text{ zile lucrătoare} : 8 \text{ ore} = 92,53 \text{ lei}$ cheltuielile suportate pentru autoturism pentru un deținut pentru o oră în zi.

Fondul de retribuire total pe anul 2016 – 11433220 lei;

Nr. mediu de personal pe an – 166;

23% fondul de pensionare;

Formula: $11433220 \text{ lei} : 166 \text{ persoane} : 12 \text{ luni} : 21 \text{ zile lucrătoare} = 273,31\text{lei}/1\text{zi}/ 1\text{pers.}$

$273,31\text{lei} \times 23\% = 62,86 \text{ lei};$

$273,31\text{lei} : 8 \text{ ore în zi} = 34,16\text{lei} \times 23\% = 7,85 \text{ lei.}$

Escortarea unui deținut necesită implicarea a 4 colaboratori, dintre care un șofer:

$(4 \text{ persoane} \times 273,31\text{lei}) + (4 \text{ persoane} \times 62,86\text{lei}) = 1344,68\text{lei}/1\text{zi lucrătoare};$

$(4 \text{ persoane} \times 273,31\text{lei}) + (4 \text{ persoane} \times 62,86\text{lei}) : 8 \text{ ore} = 168,08\text{lei}/1\text{h din zi lucrătoare};$

$(4 \text{ persoane} \times 273,31\text{lei}) + (4 \text{ persoane} \times 62,86\text{lei}) \times 2 = 2689,36\text{lei}/1\text{zi de odihnă sau sărbătoare};$

$(4 \text{ persoane} \times 273,31\text{lei}) + (4 \text{ persoane} \times 62,86\text{lei}) : 8 \text{ ore} \times 2 = 336,16\text{lei}/1\text{h din zi de odihnă};$

Media pentru o oră/zi lucrătoare: $92,53\text{lei} + 168,08\text{lei} = 260,61\text{lei}/1 \text{ condamnat.}$

Media pentru o oră/zi de odihnă/sărbătoare: $92,53\text{lei} + 336,16\text{lei} = 428,69\text{lei}/1 \text{ condamnat.}$

- la pct. 24 propunem substituirea cuvintelor „garanția contractuală” cu cuvintele „garanția de bună executare”, pentru a fi ajustată în concordanță cu prevederile Legii nr. 131 din 03 iulie 2015 privind achizițiile publice.

- se propune completarea anexei în cauză cu pct. 26 cu un serviciu suplimentar: „Venituri de la transportarea corespondenței recomandate de la instituția penitenciară către oficiul poștal” cu tariful stabilit în sumă de 10 lei, această completare reiese din utilizarea resurselor privind transportarea acestor scrisori la oficiul poștal.

- pct. 7 se exclude, deoarece Departamentului Instituțiilor Penitenciare și subdiviziunile acestuia nu mai prestează servicii de reparație a mașinilor și utilajelor, iar pct. 13 se exclude din considerentul comasării cu pct. 12, având denumirea indicată anterior.

Abrogarea Hotărârilor Guvernului nr. 275 din 10 aprilie 2009 „Cu privire la modelele unice ale certificatului de înregistrare a organizației necomerciale și certificatului de stat” și nr. 345 din 30 aprilie 2009 „Cu privire la Registrul de stat al organizațiilor necomerciale” este condiționată de modificarea cadrului normativ privind constituirea, organizarea și funcționarea organizațiilor necomerciale având ca scop dezvoltarea și implementarea principului „ghișeului unic”, care urmează a fi implementat de Agenția

Servicii Publice prin asigurarea evidenței și înregistrării tuturor persoanelor juridice, indiferent dacă au scop lucrativ (comercial) sau scop nelucrativ (necomercial).

4. Fundamentarea economico-financiară

Este important a preciza că **prin acumularea mijloacelor financiare**, obținute din prestarea serviciilor contra plată de către subdiviziunile și autoritățile administrative subordonate Ministerului Justiției, **nu se urmărește obținerea profitului**, ci doar compensarea cheltuielilor aferente, reieșind din costurile reale pentru prestarea serviciilor indicate în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 241 din 6 martie 2006.

Implementarea modificărilor propuse nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul public național.

6. Transparența în procesul decizional/ Coordonarea proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, în rubrica: Transparența decizională, secțiunea: Proiecte de acte normative remise spre coordonare.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU